

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. V. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

Vazquezii, & aliorum, qui dicunt Angelum posse non attendere ad aliquid præceptum positivum, sibi à Deo ut auctore naturæ impositum; subindeq; ex illius inconsideratione posse peccare. Cum enim consideratio talis præcepti positivi, ad conservandum amorem Dei naturalem necessaria sit; tunc saltem quando urget ejus obligatio, Angelus ad illam ex natura sua determinatus est: unde non potest ex illius præcepti inconsideratione peccare.

26 Probatur secundò prima pars conclusionis: Status naturæ integræ & sanæ, est naturaliter debitus Angelo: Ergo & impeccabilitas directè contra ultimum finem naturalem. Antecedens est certum: per hoc siquidem differt essentialiter Angelus ab homine, quòd quia iste essentialiter componitur ex partibus naturaliter sibi contrariis & adversis (scilicet appetitu sensitivo, & appetitu rationali) integritas naturæ ipsius (quæ consistit in perfecta subordinatione illorum appetituum) non est illi naturaliter debita, solumque ex dono gratiæ illi à Deo confertur: at verò Angelus, ex eo quod sit essentialiter substantia omnino simplex & spiritualis, naturaliter exigit integritatem suæ naturæ. Consequentia verò probatur: quia status naturæ integræ & sanæ omnino repugnat peccatum directè contra ultimum finem naturalem; aliàs posset ejusmodi natura simul esse sana naturaliter, & infirma etiam naturaliter.

27 Denique eadem pars ratione probabili suaderi potest: Nam inter corpora datur aliquid ita perfectum ratione suæ elevationis supra alia (nempe corpus cæleste) ut sit omnino indefectibile in suis operationibus naturalibus: Ergo similiter inter substantias spirituales creatas debet repetiri aliqua ita perfecta, ratione suæ elevationis supra alias substantias spirituales, ut saltem in actionibus naturalibus, immediatè & directè circa finem naturalem versantibus, peccare non possit.

28 Secunda pars conclusionis sequitur ex dictis in prima assertionem. Angelus enim est directè peccabilis contra legem & finem supernaturalem: Sed non potest directè peccare contra legem supernaturalem, nisi indirectè & consequenter peccet contra naturalem: Ergo Angelus contra legem naturalem indirectè & mediatè contra legem naturalem peccare potest. Probatur Minor: Licet finis naturalis, & lex ipsius, non præcipiant aliquid formaliter de supernaturalibus; dicant tamen, hoc ipso quod creatura intellectualis est ordinata ad finem supernaturalem, omnia naturalia esse ad illum ordinanda, hisque utendum esse ut mediis in ordine ad illum: dicant pariter ejus legem esse servandam; unde transgressio directè præcepti supernaturalis, est violatio saltem indirectè legis naturæ, & istius dictaminis naturalis: cuiusque legitimè præcipienti in quacumque materia obediendum est: Ergo Angelus contra finem & legem naturalem, indirectè saltem & mediatè peccare potest, peccando scilicet directè contra finem supernaturalem.

§. I V.

Solvuntur objectiones.

29 EX dictis solummodo manet præcipuum Adversariorum fundamentum. Dæmones, inquit, quotidie peccant contra legem & finem naturalem; sunt enim mendaces, & hominibus

furta, fornicationes, adulteria, & alia peccata suadent, quæ constat esse contra legem naturalem: Ergo non sunt impeccabiles circa finem & legem naturalem.

Facillè enim respondetur, Dæmones peccata illa facere ex odio Dei auctoris supernaturalis; & rationem formalem in omnibus in quibus Dæmones peccat, esse deordinationem à fine supernaturali: ac proinde per se primò & directè, seu immediatè & formaliter peccat semper contra finem supernaturalem; contra naturalem verò solum quasi materialiter & mediatè, seu indirectè & per accidens: sicut damnari & desperantes indirectè & per accidens appetunt non esse, quod directè & per se appetere non possunt. Quomodum ergo, licet Dæmones aliqua interdum faciant, quæ sunt ex genere suo peccata tantum venialia; sicut cum homines provocant ad risum, vel ad mendacium jocosum, semper tamen peccant mortaliter, propter intentionem quæ hæc faciunt, ut docet D. Thomas 1. 2. quæst. 89. art. 4. ad 3. Ita similiter, licet quædam facere videantur quæ sunt contra legem naturalem, quia tamen hæc faciunt ex odio Dei auctoris supernaturalis, contra finem supernaturalem peccant.

Obijciunt secundò: Peccatum Angelorum, consistit in eo quòd non satis se subjecerunt voluntati Dei: At omnem creaturam debere esse voluntati Dei subiectam, est præceptum legis naturæ, & veritas quæ solo lumine naturali cognosci potest: Ergo Angelus contra legem naturalem peccare potest, & de facto peccavit.

Sed hæc nullius sunt momenti, Major enim facillè distingui potest: Peccatum Angelorum consistit in eo quòd non satis se subjecerunt voluntati Dei, ut auctoris naturæ, nego: ut auctoris finis supernaturalis, concedo. Nam ut docet D. Thomas hic art. 3. Angelus primò peccavit in eo quòd in sua perfectione & beatitudine naturali ut in ultimo fine quævit, eamquæ beatitudinem supernaturalem, quæ erat finis ejus ultimus, non ordinavit: in quo includitur transgressio legis supernaturalis, & averfio à Deo ut auctore & fine supernaturali. Vel etiam dici potest, peccasse, quia beatitudinem supernaturalem, ad quam erat ordinatus, voluit habere ex virtute suæ naturæ, & non ex auxilio gratiæ: quod etiam est legem supernaturalem transgredi, & à Deo ut auctore & fine supernaturali averfio.

Obijciunt tertio: Ex nostra sententia sequitur Angelum posse ex viribus naturæ cognoscere quod datur finis supernaturalis: quia ex viribus naturæ cognoscit se esse peccabilem, idque esse connaturale omni creaturæ ex nihilo productæ; aliunde verò certus esset se esse impeccabilem contra finem naturalem, si hoc haberet ex principis extrinsecis: Ergo cognoscere se esse peccabilem contra finem supernaturalem, atque adeò dari finem supernaturalem.

Sed negatur sequela: ad cujus probationem dico, quòd licet Angelus ex vi luminis naturalis cognoscat se esse impeccabilem directè contra legem & finem naturalem, non tamen scit distinctè & in particulari se esse peccabilem contra legem & finem supernaturalem, sed tantum in communi se esse peccabilem, ignorando circa quid in particulari sit peccabilis: eo modo quòd Dæmon cognoscendo per lumen naturale humanitatem Christi existere in rerum natura sine existentia creata, ignorabat tamen quomodo, & quæ alià existentia in particulari existeret.

Obijciunt ultimò: Si Angelus in puris naturalibus constitutus, non possit peccare contra precepta naturalia, eorum observatio non esset libera, nec subinde meritoria: Sed hoc non est dicendum: Ergo nec illud. Sequela probatur: Angelus esset ad illam observantiam ex natura sua determinatus. Ergo illa non esset ei libera.

Respondeo distinguendo Majorem: Non esset libera, quoad specificationem, & libertate contrarietatis, concedo: quoad exercitium, & libertate contradictionis, nego. Sicut enim Beati liberè amant nos, & ea quæ non habent necessitatem connexionem cum Deo, nec tamen peccare possunt circa talia objecta, sed ad illa necessitantur quoad specificationem: ita similiter Angelus in puris naturalibus constitutus, liberè quoad exercitium operaretur, & necessariò folum quoad specificationem. Licet enim in tali statu non haberet potentiam ad bonum & malum indifferentem, haberet tamen indifferentiam ad hoc vel illud bonum hinc & nunc amantibus, quia non necessitaretur ad hoc ut semper esset in actuali amore omnis boni in particulari: hinc autem differentiam & libertatem sufficere ad meritum, patet in Christo, in beata Virgine, & aliis Sanctis confirmatis in gratia, qui perfectissime meruerunt, quamvis in illis non esset potentia ad peccandum, & indifferentia ad bonum & malum, nec subinde libertas specificationis & contrarietatis.

ARTICULUS II.

Quodnam fuerit primum peccatum Angelorum?

Circa primum Angelorum peccatum variè sentiunt Theologorum sententia. In primis tenent illi qui corpora vel Angelis omnibus, vel demonibus assignant, tale peccatum eorum fuisse censent, ut cum orbi huic administrando prepositi essent à Deo, mulierum capti specie, lapsi cum eis consuetudinem habuerint, ac propter talent impietatem & flagitium, è caelo dejecti sint. Ita docet Clemens Alexandrinus lib. 1. Pedag. cap. 2. ubi ait quod mali Angeli, qui pulchritudinem reliquerunt, propter pulchritudinem que successit, & propterea è caelo delapsos esse. Et lib. 3. Stromatum: Angeli quidam (inquit) invenimus à diti, vici cupiditate, hinc è caelo deciderunt. Idem sentit videtur Tertullianus lib. de idolorum cap. 9. ubi malos Angelos vocat, desertores dei, amatores fornicationum, & propterea damnatos à Deo esse asserit. Et in libro de Virginibus venditis, cap. 7. ad Angelos refert illud quod Apostolus ait in ad Corinth. 11. mulieres in Ecclesia debere velari, propter Angelos Dei: ne scilicet earum pulchritudo, illecebra sit Angelis, & eas libidinose amandas: quos (inquit) legitimus à Deo è caelo excidisse, ob concupiscentiam fornicationum. Unde concludit: Debet ergo adumbrari factum tam periculosa, quæ usque ad calum scandala jaculantur. Eadem sententia favete videtur Ambrosius lib. 1. de Virginibus, ubi sic ait: Quam præcelsam autem Angelos propter intemperantiam suam, in caelum excidisse de caelo, virginem propter castimoniam in calum transisse de seculo. Hic error tuse disp. 2. art. 1. confutatus est, ubi enim ostendimus Angelos nulla habere corpora naturaliter sibi unita, sed esse puros spiritus, ab omni materia Tom. II.

A labe segregatos. Unde hac prætermisâ sententia:

Sunt aliqui inter Theologos qui asserunt primum Angelorum peccatum non fuisse quidem luxuriæ corporeæ, ut citati Authores existimant, dicunt tamen eos primum peccasse peccato luxuriæ spiritualis, consistentis in nimia delectatione seu complacencia de seipsis, seu de propria excellentia. Ita Scotus in 2. dist. 6. quest. 2. Alii invidia primum eos esse lapsos existimant, quia nimirum aut hominum generi invidisse volunt, aut eorum Principi & capiti Christo. Valentia verò, & nonnulli alii, censent primum Angelorum peccatum fuisse quidem superbiam, potuisse tamen esse alterius generis aut speciei, puta inobedientiæ. Demum S. Thomas hic artic. 2. quem sequuntur omnes ejus Discipuli, & plures ex Recentioribus, docet in Angelis non fuisse, nec esse potuisse aliud primum peccatum, quam superbiam.

§. I.

Statuitur prima Conclusio.

Dico primò: primum Luciferi peccatum, & dixque cæterorum, fuit superbia propriè dicta.

Probatùr: De actibus liberis Angelorum sentiendum est juxta ea quæ ex Scriptura & ex SS. Patribus habemus; cum enim sint res supernaturales, de se nobis occulta, solum mediante divinâ revelatione, quæ per Scripturam & SS. Patres ad nos derivatur, nobis manifestantur: Sed ex Scriptura & Patribus apertè colligitur, primum Angeli peccatum fuisse superbiam propriè dictam: Ergo ita & non aliter sentiendum nobis est. Major patet, Minor verò ex variis Scripturæ & SS. Patrum testimoniis declaratur. In primis enim Isaïa 14. in persona Regis Assyriorum allegoricè describitur peccatum principis Dæmonum: Sed ibi dicitur: *Detrahta est ad inferos superbia tua: quomodo cecidisti de caelo Lucifer, qui dicebas in corde tuo, in calum conscendam? &c.* quæ verba manifestè sunt superbiæ: Ergo superbia fuit primum Luciferi peccatum. Item Ezechiel. 28. ubi sub persona Regis Tyri describitur peccatum diaboli, illi dicitur: *Elevatum est cor tuum in devore tuo, &c.* Sed elevatio cordis, superbia est: Ergo & primum Luciferi peccatum.

Magis litteraliter id probatur aliis Scripturæ testimoniis: primum habetur Luca cap. 10. ubi sicut advertit D. Gregorius lib. 23. Moral. cap. 7. ut Christus reprimeret elationem discipulorum gaudientium de eo quòd dæmones illis subiciebantur, dixit: *Videbam Sathanam sicut fulgur de caelo cadentem: significans illum propter superbiam cecidisse.* Et Apostolus in ad Timotheum 3. ait Neophitum non esse eligendum in Episcopum, *ne in superbiam elatus, in judicium incidat diaboli, id est ne damnationem diaboli subeat, imitando ejus superbiam.* Ergo diabolus damnationem subiit propter superbiam. Denique Tobias 4. Tobias dixit filio suo: *Superbiam nunquam in tuo sensu, aut in tuo verbo dominari permittas: in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio:* Atqui omnis perditio hominum, imò & Angelorum, sumpsit initium à peccato principis dæmonum: Ergo peccatum illius fuit superbia, quam alii Angeli apostata imitati sunt.

Favent etiam SS. Patres, diabolus, ejusque latellites, non alio prius quam superbia peccato corruisse, passim asserentes. Nazianzenus enim